

DPN 5734

Title : पाराजिका / PĀRĀJIKĀ

Run. No. 6425

Cat. No.

Micro. No.

Subject દર્શન code 7 law Religion : Hindu / Bauddha ✓

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 32×7.5

Folios 32 Lines (in a page) 6

Compl. / Incompl.

Extant folia 4-16 and 19-27, 29-30, 33, 40, 46

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu /

Condition: fine / damaged by worms, rats, water / Right and left hand side edge corner damaged

Beginning, colophon, post-colophon :

ॐ: ८ वि: रिदे ॐ लदे चने हुहूगु ।

धर्मसाधकसंज्ञं । कृत्स्नकामेवयं विद्वं यथास्नानविशुद्धिराक ॥ वजापायतथाप्यष्टापुष्पायात्रमितात्मक । संवत्सिपत्रमाथेष्टाग
मिना ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ० ॥ ॥ सायकर्वीयजावन्द ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ पुवष्ठाशुदनादि ॥ ४ ॥ पुनरावृत्तवदधक ॥ व
ननवन्दवजावगात्रसंज्ञं । मलीहममन्तानुसात्रेष्टावजाचार्यवृत्तानुज्ञाया ॥ ॥ लोकाचार्यस्यवद्वामिसन्धानाश्रितिनय । येनस
मुक्तिमुक्तिरुलीलगत ॥ पातवृत्त्यायलुद्धात्माहिल्यापवृत्तिमुखस्यन ॥ ४ ॥ स्वाधिवदात्मया । जनकयमुपसमाचरेत् ॥ तत ॥ दशमीविना
हिरुतावजं । काशिकेशरतदहन्वानगनादहिरुलाद्यै ॥ यदुर्नवद्विदन्मृत्तिकादन्तकायुके ॥ लुकुत्रकं तपोपीतकं वृषसंलुद्धं
मृकं प्रियवद्वामनीसडात्मकतथेवदि ॥ नदीदवालयैश्चैर्लम्भमनइष्टमुमिष ॥ नकार्योन्मृत्तिकातनुविभम्भात्सर्गकर्मकी ॥ ॥ ॥

25

15

10

5

0

या नाडिका

६

पि (छु) नरयागं रुत देवता । तस्मात्सुखदातव्या (हा) यान्ति रुत पीतानं ॥ यावदुत्सुख (हा) वन्तु पुन्यन्य कालनं मुखं । ततो कुर्याच्छुविंश
 तापत्रिंशद्वयं ॥ य (०) त्स्वगुम्भहायानं श्रावने धर्मसंयुतं ॥ संख्यावासयत्यन्तमनु श्रुतावना पुनः ॥ सय्यायाश्च समावृक्ष्य
 गुणं गुणदर्वप्रदो म्यादो जपमुक्तु समाहितः ॥ उक्तं श्रीरामा मीश्वर्युद्धाहने स्वयं द्वयं ॥ सिद्धसय्या समावृक्ष्य भावही ध्यानतत्पत्र
 (हम) लार्गि ववसं द्वेषाश्च पुनः ॥ ६० ॥ निमूनि नृत्त गवान् श्रीयन हा धिर्ग निष्ठा द्वे वि विधिः ॥ ॥ अथ मद्रु श्रीरुगवत्तमं दवा
 तम्मयामुनीन्दुस्य श्रीमूखानि सुतामते ॥ पुमादात्त लीययेत्क विनवुत नियमनित्यकी । या नाडिका कथनं धीं दहयस्व तथ्यगत ॥ क
 पुमादात्त लीययेत्क मीवुत नियमनित्यकी । मा सन नमूयगे पापाग्नेदान धर्मा पवासने ॥ नित्यक मीवुनात् गुम्भजपयन्ता रुणे वच

दा ३

पवासनं त्रिगुणं हनु विरवत ॥ काम्यक्रोधा यदा गुच्छा प्रोत्रवंप्रियचरं । स्नानादिदानपाषाणवर्षकन विमूयनं ॥ वाचावयत्क गीपायं जातक
 किर्ति । कायनयत्क गीपायं मोहा या नाडिका रवत ॥ शिकनयत्क गीपायं मूपायं क मूयनं ॥ चत्वारो वा वि कीपायं गुपका वच देहजी विरु
 तिर्मुजुतत्यापस्य मूलकं ॥ या। स्मतिपायं मूदरुने काममिथ्याश्च कायिकी । कायनयत्क गीपायं कायक (हान) मूयनं ॥ मृषा वा दच्ये नृत्त
 रित्तहावर्ष । वाचावयत्क गीपायं वाक् (हो) विमूयनं ॥ मृविशाश्च ववापायं मिथ्यादृष्टिश्च विरुडी । मनसायत्क गीपायं मनसाये विमूय
 मृपविगुच्छरवं तस्य मूनुधु रूहं गुधुधं । सय्यागि स्थर्गनादा पिरु मोधत्वा डल गुवि ॥ मृनिष्ठदर्शनं स्य (हो) रुक (हम) तिष्ठ स्थर्गनं । मल
 र्गि वेद विरुडु वा स्यर्गनं ॥ मृवम्य स्थर्गनं कायगुपि च सफमवच । नदार्षकायं गृह्य (हो) स्य (हो) वा पिनु विरवत ॥ यरु विवार्हं जापा यो नी

CMTS.

5

10

15

20

25

30

नाम त्रिका

[illegible]

५२

[illegible]

पञ्च उक्त

तिद्विनि। संज्ञात्रकर्मया। जनसुविबुद्धनथाऽयम्॥ क्रियागन्धार्कच॥ सत्यद्यवित्रकानां दीक्षिताचार्यथागिनी। अथ शिष्यकलनीति॥
 छिकीविधि॥ लकारादिकाथ्येनेमाहिर्कैर्करीयदा। तदा। गमगुह्यमत्रहीम्यागतत्कर्णचरुवत्सुने॥ रुगवानाह॥ गृहायकामिस
 त्वानीदिगकात्रही। कुर्यात्स्थानान्नप्रहमपिगस्यदार्पणविद्यते। कर्तुनेमिलिकयस्ये। गमगादिसक्तीयदियरूकम्मादिकैरुयंगस्यव
 हि॥ यावच्चतुर्थोपर्येनेतावेनाप्रतिस्तरकैर्गदस्यान्पुक्वौगसुगकैयद्विधीयते॥ आत्मानैः। कर्तुगैर्हीनोकात्स्येकिर्कीविषयति।
 नवात्तानीतिषामनेहि। समधने॥ अथाकाशिष्यककास्थमनुयागविवर्जिता। तेषांइगतिसे। समधसखावर्णनित्याऽयम्॥ उलडा
 सत्त्वाः। खगमग्राः। सर्वेऽन्कवः। समधयद्गतिनेषांसेवा। समधयत्सदा॥ प्रिसमाधिसमासीनः। मृत्तयापेवि। समधयत्। नित्ये

कार्यंयथाहूतनिथाऽयम्॥ संज्ञात्रागिसमस्येनिवादिर्तिकदात्रुहिः। नीलवर्णपवात्रहसंज्ञात्रागिपुत्रावयम्॥ ततानिद्वत्रतगुमा
 वापिगवनेपिवा। कसलुलेदधनासिः। समधयद्गतिनेसदा॥ नवकापासकोवापिपुत्रावाजिककापिवा। उतपुत्रानयकीयोपिस्तर
 दकक्रियाः। पुथर्मरुमिसेस्कारेऽलसंस्कारेद्विगीयेकी। नृगीयेनेऽसक्तावेवागुर्थेग्राहवाहनै॥ यावद्धनऽयवायनृषीषान्ननिः
 गावगक्षमस्यकरुवाः। रुगसंज्ञकमानसः। नकायीस्येनमन्ये। यावत्सीषाग्नितर्पणे। तस्येवागिमर्खकाय्ये। निस्वरावस्वपुत्र
 लुभसंज्ञमपुत्रस्ववर्णुनृषीकक। मिगुजामात्रिभलपुत्रेगायीपुदापुथेने॥ आदकउन्मभावात्ताः। यावद्धर्षवदुष्टयै। नकलेयादक
 नेगिनागुहलुविनेयेने॥ पुसवेमियतवालापिगुः। मागुः। गिनागुकी। स्नानमोर्गव। जगधर्मा। शषवर्षविशगतः। घन्मासा। खन्प्रहमपिध

25
15
10
5
0

पानाडिका

गनास्ति सगिकं। गद्वं सगिकं कथ्योत्तानमा उं ह सु धिति। वागुम्मास सुसंपूर्णं वालजात मृग मृदं। गवालाग्नि संस्कारवात्सवा सद्यः सोमयथ
होदिनिष्ठिता ४ यवाजात दशन वालका १ ना दकागुनि संस्कारं गवां सोमचन कात्रयं ॥ दन्त जागं मृगं वाला ४ सद्यः सोम विधीयते। दन्त जा
रुमा ४ गुत्रा उं ह सु धिति ॥ कालम स्य दानेन यदि नीषट् सगं गथा। गवालाग्नि संस्कार सद्यमेव विधीयते। युव किं तापनय
ताय मियत सति। पिबु दाना देका दीनी कात्रय दक्षि स कथं। संप्रदापन यथ पुमा दा ४ केता ४ मृग ॥ जल दानेन कर्तव्या पिबु
वकिं गे ॥ संप्रदा दानेन मियत यत्र मानवा १। पिबु दाना दैर् सर्व कात्रय द विवात्र १॥ सौ दिका सद्यः सोमय वडा वायो
नक पिबु म्य दानेन सफा दै व विषय १॥ गतीथ द निस स्या क कर्तव्या मृत्ति स कथं। रश्म सार्ग पुन ४ कत्वा लघत रश्म नि पथ

गतीथ दिव समात्रय पक्ष सफ यथ कुमं। दुर्गति सोधनार्थ क महु लं वरुं यत्कुमं ॥ नया पुतिष्ठा पथ दक्षि चेत्यग क वि लघत १॥ मृत्ति ता दू व स
पा ४ यन्य न ४ पुन १॥ सफा द निस स्या क सोमच कुर्मा दिकात्रय ॥ स्नानेन कात्रय अवमु र्गा सद्य पुव कथं ॥ गत ४ यन्मन्यु दानेन वा सोमय मिय
क। स्नान लीनानेन यत्र गथता लीन तावत १॥ उं मन मन मरु मने स्वाहा ॥ उं न मात गवत स दैर् दुर्गति पत्रि सोधन त्रा जा यत यगता या द न स म्य क
हायात यथ उं सोधन सोधन वि सोधन वि सोधन सव्योप वि सोधन लु ह वि लु ह सव्यो व न द वि लु ह स्वाहा ॥ अथ पु र ति रु म क ति
अगं गत यगता न रुत्रायां स म्य क वापि गत ह त्वां प विना मया स द ॥ अमन व क रि रु र्ग ज व काय ४ विधीयते। चेत्यग क ता काना थ य थ क
किया ॥ पिबु दाना दैर् सोमच व दूना म पि वि स घत १। पुथ स दिव समात्रय यावत् सफ दिन पूव। पिबु दानेन यथ काय लु ह त्वा च जि न डि

नाना किका

१०

पुण्यमद्वितीयरुतीयषु नुकेकथयुदापयत् ॥ तथैवद्विचतुर्थेचपञ्चमंजीविपागयत् ॥ रुवसफविष्णुस्यार्थसर्वइतिचुदनांवाधर्गसकसमुदा
यतेयथमदनि ॥ षष्ठ्यर्थकं तथापिहंसकमद्वयविष्णुकी ॥ सत्त्वत्रजंगममधर्मस्यून्यकोर्युपसंलथत् ॥ सज्वादिपूनत्येकीवाधिवीजामनीसु
त्रिदाममय्यस्यिहं पागथकि नसन्निधौ ॥ सफगाथागतलीनलीनपिहमुदाययेत् ॥ पुनःसेवहिसंननगविदिनादिकमुदवत् ॥ अथवामनुवी
नसुद्विन्यासयत्तत्रिकथत् ॥ असावात्मासिकत्वाद्युपनःपिहसुदेहा ॥ पितापूर्वपूनःपथविक्रमसद्वत् ॥ पुलीनकीत्रयेसम्यक्पितृ
तत्रियथा ॥ पितापितामहादोर्नामातामातामहीतथा ॥ अस्मपितावमातावयथागतंतिमथया ॥ यथमेलीनयोजयत् ॥ दशमंविष्णुमिहकेप
का ॥ उकाविकदसहृनकेठियस्युविरेवत् ॥ वेद्यमहाकादसहृनदिनेकविंशतिशूडक ॥ मृतकसुतिकवापिलेभचमद्विधीयतेतत्

मृतपिहपुत्रिनागुहासुविरेवत् ॥ यस्तुविवाहधर्मचसंन्यासेतत्तत्कृष्णतुवि ॥ वेत्राचनासुदंयदिष्ट्याश्चासुतंसुतिःयानरंदनमुद्यता ॥ मूनिर
यकृदावस्तुनुद्विदहाद्वयश ॥ ॥ अथमरुहीरेगवक्तमतेदेवावत् ॥ जीवनिचपितायस्यमियतेचयदिसुतश ॥ सीलीनकत्रहातस्ययस्य
लयदुतश ॥ **रुगवानाद** ॥ पितापितामहत्वेवपुपितामहतस्यव ॥ वृद्धधर्मस्यसंयचसत्रहनेत्येवसागति ॥ अनेनविधिनाह्यासद्विधीनीन
मस ॥ ॥ **अथसासुते** ॥ पिहमे ॥ लीनारुनेसमावयनित्यनेमिलिकग्रहा ॥ तीर्थेदेवालयपर्वेग्रहपिहमुसस्यत् ॥ रुक्मरायादिकेसर्व
वीकृत्तिगवर्हिनी ॥ संपूर्णनिर्मलीहृष्टस्त्रोयथत्तसतादिग ॥ पूर्वग्रहाजनाकवशावायादिनिमनुयत् ॥ पुख्यालयत्स्वयंपादीपद्वयदायस्य
स्यहीयत् ॥ स्थाययित्वागुनीरक्तागुविस्मानवविस्तृ ॥ तस्मिन्मवमनीदत्वाग्रहहमीनियाजयत् ॥ यदायाथावमनस्मानमनुमद्यते

नाराजिका

११

गुणानिहृल्लसर्वकर्मोहितवृत्तानाकसमृद्धिर्क॥ संयमी बुद्धिर्बुद्धात्मायुगुं दीप्तिमत्सुखी॥ निराशीत्यस्य सन्नुष्ट क्रियावान्मविवर्तकः॥ स
 गुणानिहृल्लसर्वकर्मोहितवृत्तानाकसमृद्धिर्क॥ संयमी बुद्धिर्बुद्धात्मायुगुं दीप्तिमत्सुखी॥ निराशीत्यस्य सन्नुष्ट क्रियावान्मविवर्तकः॥ स
 सजवगुणवर्द्धयन्॥ निरासाऽपि तत्राया निदाता च न त्रकमुज्जन्॥ आयसंमृत्तमयं दानं प्रद्वपागुयवर्द्धयन्॥ पसादादीयनयगदत्तापि
 विषयवत्॥ धर्मोपायैः प्रसक्त्यगवागुससमन्विता॥ पक्षात्पदीपसंस्तिग्धायुज्जन् कुमडाऽवधशा यथासुसीवृत्तयेव॥ वर्धमानस्यवर्द्धयन्॥ स
 कामालगीधैर्यदृष्ट्वा गुणानिदवता॥ वक्रीकृत्समकुक्षुर्कनकीकनवीनयो॥ जातीदल्लेहमाहुं निरासापि तत्रागता॥ नयानिपितत्रसन्नुष्ट क्रि
 नाह्यतथैवच॥ नकार्योगमप्युपाधिपक्ष्यत्सर्वानिदाययन्॥ गिलवानिकुक्षपक्ष्यसन्नुष्टकामार्थत॥ सजवगुणवर्द्धयन्॥ पसादादीयनयगदत्तापि

उता २

सर्वोपायैः कर्तुं शक्तावैवाय क्रियाः॥ सर्वकार्यकर्तुं शक्तेयस्य प्रद्वविषयगशा नदीयानापि हीनयुगर्हीनन्नकात्रयन्॥ द्वादशा
 यमार्गप्रद्वयन् बुद्धिरुमिष॥ शल्यगच्छकृष्णघचक्षुमध्यतथमिर्ग॥ कृष्णमूलैर्गथक्कास्यमनुसन्ववर्द्धयन्॥ नेत्रानिकच्छेदितुं
 मनत्रयवेलकी॥ इत्येतेपात्रेभानिदत्ताप्यक्रयणीवुज्जन्॥ न्यरावपागलिप्रद्वकर्मेषु निरुज्जशा सगमजावाम्बवादीनामरावपूगमात्मकी॥
 सपूगजात्रविदल्लेविपुत्रयदि॥ अन्ताराववपात्रयदाहायोत्रजस्यला॥ विदल्लेयदाहायोमृतावायस्यनिरुज्जशा आसपिर्गुपकुक्षिर्गद
 यक्रयणीवुज्जन्॥ स्कन्धमूलैरुल्लेहकीपथेभ्यः पिण्डोऽपिवा॥ पिण्डानस्य कृष्णसुखात्मारुकिपुत्रेगशा॥ निरुक्तमोर्द्धेर्दानीन्तानसर्कल्लि
 कात्रयतिमृत्तगमगाऽयदिनमित्यकमिना॥ यदात्रजस्यलासाधीनस्याऽउवाहुविरवन्॥ स्वामिनऽस्नानमाहुं ह्युचिदस्यान्सर्वकर्मसु॥

नाडिका

93

लुस्यनिष्कालीपुवकृयग ॥ पुतालयनदीगीर्थेगडागसत्रशिपुसूत्र ॥ पिबुपुवाहयत्रिर्षेपुनग्राहचनित्यसः ॥ ॥ वृत्ति
दानविधिनिर्देशः ॥ ० ॥ पुमादात्समुद्यायचक्रान्तायागायमपुयशकृषूपुनैवदुर्दस्मीनषीपिबुमुदापयगा ॥ ॥ पु
दशमहन् दशमहन् यकि ॥ वेद्यः पञ्चदशमहन्सुडामासनस्योति ॥ निष्कमवसमृत्यलेम्योऽनादयनयदि ॥ दिनग्राह्ये
मनत्रसिगुगक ॥ लवङ्गकविपिनिष्कतमासिलेगुवयनमि ॥ मासमकृष्टिगोयावकावदाकृषूगक ॥ त्रविसर्कमनग्रासदेव
हूमलुप ॥ वगात्रमनदातीर्थेनालोचमनसूगक ॥ पुयोगादिमनगायतवेपोगासनिघातक ॥ सन्यासवालकवापिसय
यग ॥ पुवकावुतवृत्तविवाहात्सवयहूक ॥ ग्राह्यदशसवानगुविस्मामनसूगक ॥ ॥ मन्तदशमनसूगक

न्यवाशागथेवसलगुगामरगापिगुदशहकशा दशमनमनयमामसूगकदिनवासय ॥ यदासूगदिनग्राह्यः ॥ सोचपिबुसमावनेन ॥ दश
नममगकश्चिस्वगमगुगुयगयदि ॥ नगिनागनदागागुसयसालागुविगवग ॥ पुताहृग्रासगसलोहिगसगइदिगुयतो ॥ सखविद्याव
यवेवदुविःस्याच्चिनागक ॥ वगात्सवविवाहपुगनकृषीमनसूगक ॥ मङ्कगवेकभननकलेवीसर्वकम्मस ॥ मेगुपुगवजामाणदादिगुरुगि
निसूग ॥ शलाहिगसुगवेवगिनागनगुविगवग ॥ मन्तकमनकाश्चैवपुसूगवपुसूगक ॥ कदाविगुयदिगुयागगुविस्मामनगगनकृषमग
मन्तनगुविःजागगनायागुविःशवा ॥ गुत्रलघुः ॥ लघुधननलघुः ॥ गुत्रमयग ॥ मन्तमन्त ॥ नेवासुगकीसूगकननु ॥ उरुथावपि
यंपूवकनलोचनगुधति ॥ सूतिकसूतिकारुयपूवलोचनगुधति ॥ मागुत्रकानगुधिस्यागुपथकलोचपथकक्रिया ॥ लवानेनावमाया

नाडिका

५३

नयूवलेभयनशुद्धति। गुनलपुष्टकलपुनावननदुर्नी॥ सतकमृगकम्पास्यतमृगकसुतिकनपा। गवैनशुद्धिगसुतीनसुत्पाशुद्ध
गववशा विगतकु विदशलेष्टयाशानिदशी। यक्षैयदशनागस्यगावदवाशुविशेवत॥ निदर्शनागिसवर्षशुन्वायुस्यजन्मव। शवाशोड
लमापुत्पाशुद्धाशुवतिमानव॥ जीवजागायदिपुयाभृतावाजयतददि। सतकीनगुकैयमितिधर्मवावस्तिगशां। शहायनयनशुद्धावतदी
यवाश्ववशाशवालेभयनकर्तुवीसुतीलेभयनशुद्धति॥ पिनामागुनूलेवयथलमपगकुति। कोनयावगुनकवीगगावतसुतिकमादि
शान॥ दशकनयगयवामस्तानदिनवास्त्रे। यदाहानदिनगीक्षेलेभयविष्टममाचत्रेग॥ पुनपिष्टुनियूकस्यसचेलस्तानमाचत्रेगस्तानमा
चत्रेमेकीक्षीमिष्टुजापिनशुद्धति॥ दशमेवाक्षीसीपाफस्तानेक्षीरेयुकात्रयत्। तीर्थेमेमादुहितमोवमु॥ याचावतगुहि॥ महोगुनपिना

१४

१४

वेवविपति॥ स्यात्कदाचन। वर्षमर्कनकवीत॥ स्नानदानार्थमदिके॥ जानन्या॥ वन्मासचूरुगार्थाया॥ तदद्वैकं। तदद्वैकतावृणक्षन्वक्योदुतमर्ग
ले॥ रागावशागृयेगावासकुल्यानिमवच॥ सपिष्टीचनकवीगनक्योदत्पदयमगशा॥ मथम॥ श्रीरंगवन्ममदवाचन॥ याजाडिका
कथंनाममहायाजाडिकापुन॥ याजाडिकायामाकवदशयसकथंमूर्ने॥ रगवानाक॥ शिकवायागक॥ ज्येवचरुर्विशिवाधिके। सेन्यासीवुस्रया
टस्थदादशमवसमाचत्रेग॥ तिर्हपाप्रकृकुक्षेत्रेविम्वार्त्तैर्पुनशास्नानदानैरुपेक्षानेवप्रतिषेडिते। न्दियशा॥ विरवानूयतादानैकाक्षर्नसंयस्य
राजनेदत्वा। गमगतदानश्रेककुत्यापेविम्वयन॥ गयज्विनीयाटकवापि। शिकुनीयाटकरुथा। प्राणमदतद्वैकतमेववृतामाचत्रेग॥ दशमयाटक॥ ज्येव
भव। एवकयागक॥ चत्रकयागक॥ ज्येवदशवर्षसमाचत्रेग॥ कृषियायागक॥ याकादशवर्षसमाचत्रेग॥ सफमवृताकादिन्यस्तानदानकपूवके॥ वषरे

पञ्चिका

कशर्मेदानीजीमन्दीसुद्धमाचनन ॥ कृत्रियाद्यातकन्धपिगयेववार्षिकीचनन ॥ वेत्यव्यद्यातकश्चकन्धदखवषिसमाचनन ॥ वृक्षलाचवृक्षेवस्तानदान
अपूर्वगतगवेत्यकीचवधपाफे ४ षट्षुतिगन्धिय ॥ दानादिकीयअपूर्ववृक्षचर्यसमाचनन ॥ सुदव्यद्यातकन्धपिषट्षकसमाचनन ॥ पुनः
वाशनैवेत्यअपूर्वपुयत्तन ॥ सुदकीद्यातकन्धेवपथरवषिसमाचनन ॥ स्नानदानेज्येष्थानेककुपोषधमवच ॥ **॥ मित्तुर्वेदमिदिवधपात्रादिका**
॥ ॥ गमवधद्वादशमदक्षचन ॥ द्वाष्टिगन्धिय ॥ गमदानेहमीदानअपोषधअविज्ञयत ॥ गमरुकिगमगतीराअमुपविष्टाद्येनादि
की ॥ गमविष्टापासनैनिर्णवतकुचुसमाचनन ॥ द्विगुहमरिनीयार्गेदलुद्यातनप्राधन ॥ मन्वद्यातदशमदक्षगजद्याततथमदकी ॥ खत्रद्यात
चषट्षवेदिगुर्वागर्हिणीवध ॥ दलुताउनेशकुचपुपार्गेजलवक्षिषू ॥ यमादात्म्यगन्धमाहदक्षअसमाचनन ॥ पक्षसफदिनीयावन्

कृत्स्नमादगशा तावत्यापिनेपर्यन्तं ४ तदनन्तरं विष्णुह्यति । आषादिपुद्गलं च त्वक्त्या यदि वा त्रह्ण ॥ तदा सागगुमत्रहं जीवद्याटनलक्षणं ॥ तत्र
नानातन्त्रं नृक्रियालायमागृविदं प्रदि । नष्टादुक्तगदीव्यपानद्याटनलक्षणं । वन्धनं प्राधनं यक्त्या जने वरुजं पिवा ॥ गते वसत्रहं कृत्स्न
नाप्रागि सुविहीवर्धं । प्रागवपादमकचर्वधनं प्राधनं तथा ॥ श्रीजने पादहीनच वृगवशपिसमाचत्र ॥ कामग ४ कृतपापस्य जषकर्मपुस
इयते ॥ कामग ४ कृतपापानां कायसंधनमागृकी । केशवन्धनकोत्रच वक्तुलार्थं पुयत्नग ४ । गमहितरेष्यपुद्गलं च संयहा ४ गयेवच ॥
गनसूयग वक्तुलार्थं कामकृतपापकान् कामग ४ कृतपापं कृत्स्नापि विनयग ॥ पावनं साजनं स्नह्य वक्तुलार्थं वक्तुलार्थं ॥ उल्लेखकदमम (गु)

कृत्स्नमादगशा तावत्यापिनेपर्यन्तं ४ तदनन्तरं विष्णुह्यति । आषादिपुद्गलं च त्वक्त्या यदि वा त्रह्ण ॥ तदा सागगुमत्रहं जीवद्याटनलक्षणं ॥ तत्र
नानातन्त्रं नृक्रियालायमागृविदं प्रदि । नष्टादुक्तगदीव्यपानद्याटनलक्षणं । वन्धनं प्राधनं यक्त्या जने वरुजं पिवा ॥ गते वसत्रहं कृत्स्न
नाप्रागि सुविहीवर्धं । प्रागवपादमकचर्वधनं प्राधनं तथा ॥ श्रीजने पादहीनच वृगवशपिसमाचत्र ॥ कामग ४ कृतपापस्य जषकर्मपुस
इयते ॥ कामग ४ कृतपापानां कायसंधनमागृकी । केशवन्धनकोत्रच वक्तुलार्थं पुयत्नग ४ । गमहितरेष्यपुद्गलं च संयहा ४ गयेवच ॥
गनसूयग वक्तुलार्थं कामकृतपापकान् कामग ४ कृतपापं कृत्स्नापि विनयग ॥ पावनं साजनं स्नह्य वक्तुलार्थं वक्तुलार्थं ॥ उल्लेखकदमम (गु)

25

15

10

लारुगः कचिदुमात्रा ॥ दाकष्टनामा अमदाका नूतिकस्यानकगुणसमृद्धिगमसत्त्ववत्सन्नस्य नाजर्षमविचूतस्य निधनं रुविष्यतीति । गगलगतवान
कानिष्ठकवक्त्रताकयातयमखातिदवगाडीगमरुसातिवाधिसत्त्वस्य गदमिदृक् नमगिनामदुर्षणमसकमजुगमिमिनित्रोडकमेडकामानिमत्रियतिता
नि ॥ वाधिसत्त्वयितं र्वावाक्का नदीदसुवातिध्वनीयागयित्वा कथयेति ॥ गनदियर्यमदावाक्का ॥ गृह्णाग्यधिनामविस्मृतमृत्तयावदनयविस्वः । सत्वः
त्वयमयानसकनः कयातयनिययाद्यस्वदसुनरुवं द्यादायुं गदरुगममवा ॥ ४ ॥ साकार्यकन्ययिर्दु । धीर्धममधिनः कयातयनिययाद्युगमविनत्तस्वयः
५ ॥ २ दीहमिह्यक्कावाधिसत्त्वः सर्वसत्त्वानेगर्भमेगविक्रमयस्य मदमिगितागतेपादुखंडयविष्णुदृष्टयदवर्धं दत्वा धीर्यूनसुखजानदयस्यायवि
ष्टादननिद्वयनिर्क्ययस्ययित्वा डराखीयादित्यामृतीग ॥ ६ ॥ ननवकमृतीसखवेकमेदृममिनिगृह्यूननूवाच ॥ गनदिरवकः ॥ गीधमविर्घ्नकनूगः ॥

5

नखादंदृष्टयवसाभानिर्क्ययावस्तिगः ॥ गिनः कयातयमयाठयित्वा मविनत्तमगय ॥ थर्षविगर्षगृहीतस्यक्कावाधिसत्त्वावाक्का मनः ॥ यदिविधयनयनं निमीत्यरुष्टी
मदसिगः ॥ अथनवाक्कासुसमदासनः ॥ गिनः कयातयाठयिदुकामासीक्का विगस्कादिगृहीत्वायनिवाय्यावस्तिगः ॥ अथयावदवगागस्मिन्नाधमयदः
ध्विगसावाधिसत्त्वस्यदमव्यूयममिदृक् नयवसायं र्गध्वकयनूधानयगगमत्वाधिसत्त्वपद्यागयिदुकामान्निदित्वा गीवदः ॥ खायादगावाक्का नूवाच ॥ दाक
ष्टीकथमिदानीयूर्ययायवाक्का ॥ ७ ॥ मनाजर्षियनमका नूतिकं सर्वसत्त्ववत्सन्नमदुषिणमनयकाविर्घ्नयद्यागयगति ॥ गतावाधिसत्त्वसुदिवगामवाच ॥ अ
तमर्तदवतमामयावनकान्निवात्रयमामववा ॥ धनक्रनार्यकनू ॥ गकस्यदता ॥ ८ ॥ गयूर्वदवतममगनीनयावनकाख्यागः ॥ गस्यदवगतिनक्रनायः ॥ क
नशागतिरुस्याकनार्यकर्वकीहिममवा ॥ धनक्रनायः ॥ ९ ॥ आत्मनाचवदयूर्ध्वयस्यग । यदिवगतिममयावनकस्याकनार्यामदताः ॥ रुविष्यन्नविना

25

15

10

5

0

...याश्नूनासम्यक्वाधिनरविष्यदयिउदवगज्जिन्नवयुथिवीयदहामयासदसुमःसुषणीनयत्रिह्यागःकृतः। नचमकनचिदकनायःकृतःयुर्वेगः
...दमर्ववदामि। सोमर्त्तयाचनकस्याकनार्यकाधीः। सोमनरुनीसम्यक्वाइत्रयवस्तुयय॥ उवमकसादवगावाधिसत्वस्यमदद्विकर्ताविदितावाधिसत्वस्य
...कमरुर्कससादमत्याश्रुस्त्रीमवस्तिता॥ गगावाधिसत्वस्यवाक्काशान्नुवाच॥ गनदितवकज्जगत्तुगोर्ध्वंघिनःकयार्त्तयाठयित्वामलिनर्त्तगृहीतमि॥ ५
...वाक्काशनिघेवहृदयावाधिसत्वस्यघिनःकयार्त्तगीर्कः४४मेः४याठयिउमानद्या॥ गगाःसोमदात्मागीर्कः४४मेःनरिदन्त्यमानाघिनसिगीववेदनाख्यादतः
...नचमयात्यनिहीलायिवगीववेदनामधिवस्यदकंषदकमादायगर्वावाक्काशमर्किकमेःगविरुमयस्तुययैव्यवनसमदितस्तुस्त्रीमवस्तिता॥ गववाक्का
...मनोऽविरुवाधिसत्वस्यगीर्कः४४मेः४यावालोघ्रघिनः४याठयकि॥ गम्यगसाद्धिनमः४याठमावास्तमकाडधिनैपघनिउमानद्या॥ अथगगदागतस्तुदव

20

02

...विरुल्लघनीर्त्तमशावतारिः४मंजीवनीरित्रीधधीरित्रायुत्रयामास। वदनीवपुःमिगवान॥ जूगकवेर्वमानीविर्मदधिविमान्यवैवृयालिय
...दाःलोनिनिमिलानिदृष्ट्वासेतजयमि। किमर्थमतान्ययगकानिनिमिकानिपाडकृगानीमिगसेतत्यकनवमन्यतमेयामदधेविरुत्रलगा
...म॥ अथेमात्रीविनृषत्रिदमवतृयंतामदधेवमनिदृष्ट्वात्रकर्मवाधिसत्वस्यषत्वा संदृष्ट्वामकूयजातास्तत्कावादीसक्तत्रिधयर्मदात्मा॥ वृत्तिर्यवः
...यानिवात्रः४उयत्रिविहायसामद्यावाधिसत्वसकाशमयसंक्रम्ययतिर्सेमाश्वेनमकाकस्तिता॥ स्त्रित्वा५यचवृत्ताकारवह्वर्मदधेदवतयाविरुत्र
...विर्त्तः। सपत्न्यायनीविस्मयमयंगतः४सयनिवात्रः४उयत्रिविहायसामद्यासाकंउनगर्गत्वायशावत्यादद्यायशाकनस्यचवाकू५गदर्थनिवः
...मावतीदवीयशाकनवजागर्त्तसाकः४युनामात्यरुदवतायनेगमजनयदंष्ट्रीत्वा गत५वायत्रिविहायसामद्यावाधिसत्वसकाशमयसं

॥ अथ यमिर्मायवयनकादवस्ति ॥ यथाकृत्वा विना जामरा सदयनिवात्रावाधिसत्वस्य यादयानियययनदन्नकाकः वस्ति ॥ अथ कत्र
ववाधिसत्वस्य वयनसमन्वित ॥ संरूपयितुं वयन ॥ यावत्तयमिदवा स न गन्धमिदनीयवर्दः दृष्टवयन ॥ किमिति विविक्तयामाः
म ॥ अथ मानी विनृषिवाधिसत्वमवाच ॥ शत्रो जय किमिदमायय्ययानयमिति ॥ वाधिसत्व ॥ कथयति ॥ अनुरक्तनृणां विगमाय यः
विदुः दीक्षां वाधिसत्वानामनेद्विद्वदिति ॥ मानी विविक्तयामावर्जित दृष्टवयवाधिसत्वमवाच ॥ ननराजय उवाच वयनका नां सत्वां
नोद्विक्तनीनिर्घृणदयानां यायकाजिनां त्यक्तयनसाकानामकृत्वा नीनिष्कानुविक्तानामवर्तनी ॥ गले ॥ विनकया तं यादयनामनि
यथागतश्चिक्तमृत्यन्मिति ॥ वाधिसत्व ॥ कथयति ॥ कथमर्दगर्भा कल्याणमिगर्भा विनका ताहितविगमनात्रययनियुक्तकां दानयान

॥ १ ॥ दृष्ट्वा विस्मयात्कृतं तावत्तेदादाकृतं मुनीकृतं बहवः ॥ ततः कवित्वव्यापिक्रियन्ति कविद्वयमपि कविद्वयं तत्रान्वयिजियन्ति । कविद्वयविविधानि वाच्यानि
 आदन्ति । आकाशश्च दिवां यथा सैमिर्गन्तव्यं यगन्ति । तस्मात्तवर्कजाम्बुदीया तस्मात्तज्जानमागच्छेत्तन्मर्कदितं । तं यदि द्यामपि स्थितं विहर्षेत्तदृष्ट्वा । सदवाप्तमवयः
 वज्रनकायः । आश्रयजानां अङ्गुलीयाकाडदानमूदानयन्ति । अदा आश्रययुष्मन्मादात्म्यं ॥ अथमात्रीचित्रं विषयधोत्रावधोत्रीर्नवाधिसत्त्वदृष्ट्वा विस्मयात्
 तस्मात्तनः कृताञ्जलिं नयन्मादवानुवाच ॥ साधुसाधु मदर्थमनिधिनागवृद्धिर्न कथं । मयलिधिर्न नगता । तस्मात्तवमदाकृतं त्वयगनामत्त्वमवर्तमानकृतं यमि
 विमानदा । नचिनादवमनेन व्यवसायनानुरागं सम्यक् स्वाधिमरि संरात्म्यं ॥ अथमात्रीचित्रं विषयधोत्रावधोत्रीर्नवाधिसत्त्वदृष्ट्वा विस्मयात्
 आश्रयधदवगतां सयनिवात्रा । वाधिसत्त्वमरिर्मेनाक्षयकाका ॥ अथयथाकृतं त्राजासयनिवात्रा वाधिसत्त्वमयादयानियत्यसाधुदृष्टिर्नवनः कृताञ्जलियुता

25

15

10

5

0

नमो वीथ्यायानमयविश्वयर्थीविकीर्तिमानुवाच ॥ तस्मिन् नवकुलखत्रीनयनावतीनामविद्याधरीकथयति ॥ यथिवीनवखलु
 पुनश्चातिइत्त ॥ यथायथागतागतां विगुह्यममवकुष ॥ माधववाच ॥ कनदवीरविद्यामि, त्वमदमन्दरागिनी, अरुविद्यकथं दवी, य
 त्माकाशत्रिणी ॥ असात्रयत्वगीधन्या विवन्नसवेथाशुर्वि, सर्वत्राह्वयतीर्थं, दर्शनं यो फलान्मुखी ॥ त्रयत्ववत्वाच ॥ गृहदवी ॥ त्रैलोक्य
 सिद्ध्यासा, दर्शनीयः प्रसादिका ॥ तज्जल्लयतः सर्वाङ्गः दिव्यामोक्त्यसन्दनः ॥ माधववाच ॥ अयं जानाम्यदयं स, अतुल्यमिगिसन्दनः ॥ दिव्याः
 सन्दनः कामं, त्वमयं यथागतागतां ॥ त्रयत्ववत्वाच ॥ किमयं सन्दनः यं स, यस्यानं काममाहुः ॥ इकावनादनदवत्, त्वमत्त्वमयगच्छति ॥ नदं
 सममाख्यात, त्रैलोक्यातुल्यसन्दनः ॥ माधवीयननूवाच ॥ जानाम्यहमयं यं स, मित्रतुल्यं सन्दनः कनाः वातगमं वृक्षं, चन्द्रमीयम्मागतागतां ॥

२५

विद्यार्थीकथयति ॥ तत्राविशिष्टगन्ध्यावदकनिष्ठयर्थकवृत्त्ययत ॥ यथावधनेनास्तिगन्ध्याहर्धनं ददामि, तन्नगद्वन्जानं ममाद्रिका नृदित्वादान
 निददकुलानिष्ठकु, आत्मानं च सम्यक्स्वनधी, यं तुमागपिनेत्रोपगदानं दासीदासकर्मकत्रयोन्वयमिगमाख्यसाहादिर्नव ॥ यत्रसत्वाऽयत्र
 त्रैलोक्यं यत्रपावयत्राधनजीविकाकल्येयकि, तन्नमाख्यायकर्म ॥ यतिविवमकु ॥ अर्द्धवर्गं यावेदार्कधनमनुपयच्छामि, यत्रजीविकीकः
 यथिद्यकि, दानानिचदास्यकि, पुण्यनिचकनिष्ठाकीति ॥ अथवाधिसत्त्वसुसाम्भार्यागोश्वमहायन ॥ दानविभनदासाक, त्रैलोक्यान्वीनमत्तं
 शयशस्त्रीरुवगिणीमान, सगुणोवायययन ॥ दीर्घायुवसवान्मेरी, वरुवाकाकदशनः ॥ प्रिया रुवगिनीकाकानी, मोयडीयश्रजायगो ॥ सागीर
 मिदिव्यानी, मनूयात्तकेथेवचनूयगद्वन्सस्यग, गेधनामपयतनः ॥ अनाह्वयधनेथेव, मुखीनिर्णयजायत ॥ यतिगाननसंयना, निर्य

जामतिपुनश्च

मंगलवद्युयंमार्गोडकायासनधामाविकामनयावह्नास्यामः किंविनायमदात्रावरासाविविधमिदमनसं वदति । अथनम्यायदिमदावह्नामदमेवयाइह
अथवह्नामदायमिदं किं दवानामिन्द्रमामरुतयगम्या । कोषिककिंनयधमिमिदं उज्जानं कान्तिदं सर्वसत्त्वानामथेवाधियथमानुष्टं वाधिसंरात्रयप्रियुन
यावद्भूतं तत्कोषिकयस्याशिनस्यसादायंकत्ययिनयमिति उज्जावह्नामदायमिदं वदति ॥ ननुत्वाधजादवन्द्यं विस्मयमयगमः पीमिषामाशजाताविदुन
धिस ॥ अथवाधिसत्त्वस्यमवनाजीयिकयामास । यत्तदंरुवदतिमृषिमृद्धिधमदायहं यजयमिति । अथवाधिसत्त्वः पुरातायांनऊन्यावाक्त्रायनादिर्ग । यज
नथनायः पितृणांमर्षिदुर्गनाहूयकथयति । यत्तत्तूयाध्यायजानीयाह्नामदं निवगर्भमदायहं यद्धमिति ॥ सकथयतिदवह्नामदमवकियकामिति । नतान
नाह्नामदाह्नादका । तवकादंनिवगर्भमदायहं यद्धमिहमि । यद्यस्याशिममयह्नामदं सर्वयकवधानिसमूदाननयानिति । इत्येवदवह्नामदावाधिसत्त्वाय

कनातवदनधानविधानिगमखं विनिगर्जिगर्जिदं नोडाख्यनामनाकुसमरिनिर्मायमहालेनवयदसमृद्धिर्न ॥ अथजनकायसुखरयानकीदृष्टसंज्ञकसं
मकाद्विदुः ॥ गताजाकुसंज्ञकगर्जनिवृत्तकनूदीनविसमिगकुनेवोधिसत्वमवाच ॥ महाजाज्ज्वलिसेवेयदख्यागसाकलुनगत्रमहानगतायत्वम
दयाय यरुस्मिन्वदजिह्वा ॥ कुलियासाकुनाइखी उमामादावकीकया ॥ जनयादावमाहानं इखविद्यामिवदनी ॥ अयं यवगातय आदानमिति
इखित ॥ विद्यनामिमदीहृत्वा दीनारग्रयनाकुम ॥ वरुवयाख्यवायि कुलियासाहियीतिग ॥ अदमयन्नयानस्य नतरदधर्नैकन ॥ गकायस्यमहा
राजस्वीमाकात्रलिकयुता ॥ गीघुमादावदानन गीवइखारिगकुमामिति ॥ अथवाधिसत्वनाकुमास्यानिकादिदमवैवृयवाकावादानं धत्वा कयाविष्ट
इदयसंजाकुसमाधसयनवाच ॥ मारेवीवत्समारेवी अरुमिदानिन्वीयथारिसयितनादानवावदार्कसकयथियामि ॥ अथवापोनयानामकु

यतः १ धीर्घं वक्रास्ते वाकुसाय यथाशितविर्गत्वा दनीयं राजनीयं यावदाकमन्ययच्छुक्तिः ॥ ततः २ यो नृपेये वाधिसत्त्वस्य ववर्नयमिषस्य त्वविर्गत्वा विर्ग
नम्ययुनक्तास्ते दनीयं राजनीयं समदात्रा लोभ्यवक्तायितः ॥ ततः ३ दृष्ट्वा वाकुसः कथयति महावाकनादमर्वविधमादानमादनामि किं उमशादमासुन
धिवरुजादं गद्यदिका नृलिका तवानदरुयुक्तिः १ सख्यवादीय ततः ४ धीर्घं वृत्तिर्नयिवापिर्गवर्मा साव्याशिर्मासुन धिनेर्मागयय गथादित्वयाममायमा
हानययुक्तिः ५ नत्वद्विधका नृलिकामदात्मना मृषावाच्यतायकः ॥ ६ सख्यवमकवाधिसत्त्वः १ कानूष्मकम्यगद्वयः १ सतजयति हाकययनमर्धकटमदमि
दानीयविच्छः कथमगमयायुगियेरुयं यथग्रहं मांसां सानां सनृधिराक्षविनायोलिवधननास्मिर्गवाः १ स्यवायमादानः १ युक्तिः ५ नवाहं कुरुयिपीतिका ना
मयिवादिनीयघानयिषुमत्सदसर्वेधा दानयानमिगायाः १ यत्रियुनक्षर्थस्त्रानिर्मासुन धिनाक्षमे वाकुसाय दास्यामीति ॥ अथ वाकुसवर्गधत्रीषकादवच्छः

२५

कथयति ॥ दंशयार्थिवकिं विनायनसिद्धिः ॥ अनीवक्रुष्माः १ दंशुर्न वित्तमयति ॥ वाधिसत्त्वः १ उवाच ॥ वत्सगवयादृष्टाद्वादानादिष्वकगयिष्यनर्दिसया
संयादयिषु ॥ अहं यालिवक्षत्यमिविनता नचकथित्विवर्गनेनित्रा ॥ १ गगयुद्धः १ तस्मादहं स्वधत्रीनादात्मानमादाय मां सनृधिरातिपुत्र्यगालिदास्यामी
मिमहूर्कश्चिन्तिगवान् ॥ वाकुसः १ उवाच ॥ महावाकनादमर्वविधमादानमादनामि किं उमशादमासुन धिनेर्मागयय गथादित्वयाममायमा
हानययुक्तिः ५ नत्वद्विधका नृलिकामदात्मना मृषावाच्यतायकः ॥ ६ सख्यवमकवाधिसत्त्वः १ कानूष्मकम्यगद्वयः १ सतजयति हाकययनमर्धकटमदमि
दानीयविच्छः कथमगमयायुगियेरुयं यथग्रहं मांसां सानां सनृधिराक्षविनायोलिवधननास्मिर्गवाः १ स्यवायमादानः १ युक्तिः ५ नवाहं कुरुयिपीतिका ना
मयिवादिनीयघानयिषुमत्सदसर्वेधा दानयानमिगायाः १ यत्रियुनक्षर्थस्त्रानिर्मासुन धिनाक्षमे वाकुसाय दास्यामीति ॥ अथ वाकुसवर्गधत्रीषकादवच्छः

25

15

10

5

0

CMTS.

5

10

15

20

25

30

3

सोपिचो ७२

धिनं ममलं यिवरुफितः॥ अयत्नीगय्ययिष्यामि स्वेनदं मांसं (अलिने)॥ अरुफयुवमविना त्सेदृष्टा रवयुवकी॥ अयत्नया समिगर्त्तं संयुक्तं सचिः
नादहं। दानयात्रययास्यामि सर्ववद्वनिधिविर्गं॥ अयत्नीयुटिकादस्मा द्विनामकाकउवनात्। एवर्कमिगमासाय संसारं धर्मुमयन॥ अयनिवृत्तदह
लं स्वमांसनधिवेनदं। उषावकिः कत्रिष्यामि सर्वरुहानकाजया॥ अयमांसानि दास्यामि द्वित्वा द्वित्वा स्वददजान्। अविनाद्वनगरुड तवत्यविगनकान्॥
अययगुलुमेदृष्टा दवगन्धवेदानवाः॥ सखा (थे) निधनेयान् वाधियवलयनसा॥ अयवाधिसमीयस्व सत्वनिमोजकाजया। मांसं (अलिने) दानन कविः
यामिसइत्तुगी॥ अयमृष्टिं कत्रिष्यामि पादं मानस्यरुषयन। माजकामैजगत्तुत्तु सैत्यज्जमांसं (अलिने)॥ एतववाधिसत्वस्य राय्यमागस्यधीमनः॥
ययवानमदीहत्वा नोनिवाकमिवायना॥ समुद्रासुवगन्धवो मृथेवयामिर्मस्तिगाः॥ गृत्वागमहुर्गदानं विस्मययनमयय॥ अथवाधिसखाइत्य

30

उमानः॥ इमस्वमहाराजयन्मयात्वमीमांसनाशिषाथलीवालिमांसकदनवदनातिः संयाजिताः॥ अयिदुयदात्वमनुरुवीसम्यक्साधिमः
रिसंवृद्धाथ सुदास्मानयिसमन्वाहत्रथं (अलिने)॥ वाधिसत्वः १ पादः॥ ऊर्ककोष्ठिक उर्वरवतुममन्वाहत्रिष्यामीनि॥ अथ (अलिने) दवन्वाः नकेदवतागत
महमेः साद्वैवाधिसत्वमरिसंवाधिसत्वस्यमागयिरुह्यांवामज्जगुवाकदिनः॥ ॥ गतावाधिसत्वसुमिन्यरुयनिसमाय गय रुमटानिक्क
मयुरुगीवधनधन्यदिनत्पसवर्कं रुहिनाः (अलिने) नाना रनत्तनिहायनामनानिच यामववाधिकन्यकायस्वर्तकानिदृत्वा धमववाक (अलिने)
ददानिस्म॥ गीधइष्यसदुपुलुगिमीमाज्जसुखरुक्कन विविधंदद्विर्लंदाययित्वा गीयाज नडागयायिनंदहिनागं च (अलिने) नमध्वनर्थं सवर्कस्यडागस
दसंवक्कत्रथययवादिनायानेययक्कनि॥ अथइष्यसदात्राजायनादिनायगंदहिनागं दीयमानंदृष्टातागिशिरुगा यययमहाराजनरुहिनाः

25

15

10

5

0

CMTS.

5

10

15

20

25

30

3

मडाकलमययत्रादिनायदीयन। अयमववाक्ये। एतन्नाकारविषयि। यन्वर्तनं कथं कुर्यात्तथापि सीमानां वाक्यदीयनं कुर्यादिति विदित्वा वाधिसत्त्वमवाच॥
 दवडाकलमयमननदस्मिन्ना। एतन्किं कविष्यति। अयिना कलमयदीयनामिति॥ वाधिसत्त्वः ४॥ मडाकाकास्थायीयस्यास्मिन्मडावर्तस्मिन्मडाशि
 तावामयावास्मैयत्रिह्यकः। तन्नादमत्स्यददत्तायननाककुमिह्यकावाधिसत्त्वस्मैयत्रादिनाय। मडास्मिन्नागोनियोतयामास॥ तन्नावाधिसत्त्वः ४
 धावत्यादवाः ४यित्वं तव कुर्यात्तुमिह्यमाकुर्यात्तदवर्तनाः ३तिनूवाच॥ मडावर्तयन्मयागवयुगिह्यमर्गयह्यमर्दत्तामृद्धिधयमावर्तनी अयमर्दत्ता
 कुर्यात्तुमयात्तामृद्धिधयनिर्गतामहायह्ययह्य। यावत्समाप्तान्ययिमयास्मिन्मर्दत्तानि। तदवमर्तविधिमहायह्यमनसमकिर्तव्यं सर्व
 त्वादीनवपुयकमिह्यमायमत्यादयह्यति॥ एवमकममिह्यमदिनहृदय एवमकुमडाकाकावाधिसत्त्वयथमनावाक्यिहानूयति॥

वाकि
 ३३

तस्मिन्मृष्टि विरुवेस्मायनिधयिवाच्यवर्षे॥ मखमनकनः ४कथं कदात्रायत्रिकत्यपुल्यनवइयेति। विषयायनिवर्तनयिमाहा
 हृलकपुयमवत्सखारिमानः॥ वाह्यनखत्तवदीमि॥ यायः ४समृद्धामदमतिगह्मानं कुर्यात्तयिमदनदर्या। इहखननायं यमनन
 दन्यं तस्मिन्मडास्योद्युगमावकाशः॥ अग्रेखत्तुगलेवकमनूनयामि॥ मदमानकुजं गेयत्तयं पुममाहिनामसखविषत्तयं। कण्वागय
 न्मिह्यमर्दत्तयं वदनीवइहखनितयंनितयं॥ मंडुष्टुनगहृत्तुपविदिकसखवत। पसीदति यथावत्। मिदिवयि नंथाकनः ४य
 नयुसदाजिह्वतिनयना। नमवनाकषकवतसंवृगः ४धर्ममिर्गुसखनकामय विषयसंयुक्तमिद्वान्नमात्मवान्॥ एवमकः ४सगनले

नमो हृदयप्रभकनववसासवरुमानमव नमिर्महासत्यसत्कात्रययागविलाषदसैनाधयन्त्रवाच ॥ साधूसाधूमदाहागत्वमवविह
नन्दनः ॥ कुरुगुप्तममर्थमिध्वानसौर्यममाप्रदि ॥ नगावाधिसत्वाध्वानानामः ॥ योनिः सत्त्वमेवदयन्त्रम ॥ अथसाकुरुनगप्रसवाहम
कीनाजवत्यविवनकात्रीजनाजवतनकथंथाहमितिमत्त्वामहर्षमजीवनप्रमंगत्वा यद्वाकुरुमार्गार्थवदुतिनर्थनिष्क्रियनाअ
युनिष्क्रियानेनदृश्यसर्दनाजानविजिगवान् मदात्साहकात्रयामासा ॥ अगकप्रयुथिवीकम्यनिमिरुदगनालम्यनमतिनिष्ठादवनाजाधर्मनामदव
युगमतदवाच ॥ धर्मगुरुमहाविह मदिहृगमिर्मासया यद्वावर्गवताहृत्य मदिहृगयदभय ॥ नथनिधर्मानामदवयुगा दवन्दस्ययुनिष्

अथदिमवमियवर्गयाधनूयमात्मानमहिनिर्मायमनीवर्मदुर्षेनाधमयदंजगम॥ सगुणयाधःधनव्ययदसुःधनवर्गव्ययववात्रोडः। यि
जनतावद्वनयाकधः॥ लाहूयादकुमनूकमाजी॥ यद्वावर्गीकगसूकामतीर्णी॥ यथाविदित्वायवतायमाना॥ वतात्यगृह्येयवतायगाजी॥ तदकिः
द्विष्यवतुत्तसुखः॥ ततःसायद्वावर्गीयविद्वत्साजीहादगास्मीनिविकाशकी॥ स्वामिर्नमदिवृत्तमनूस्मनकीविसताय॥ दानाथेस्वामिर्मायाद्य
त्रगृहीर्गानत्रजमीकथमयजिनादयात्तात्त्वयानाथेनमगाअनाथमिवत्रेनूयजियमानीदाकाममेरुः॥ यनमधर्मिकस्यमहाकान्तिकस्य
सर्वसत्त्ववत्तस्यमहात्राजमदिवृत्तस्य॥ मांमदीयावस्तुं कथयिष्यति॥ हादवकान्तिकसत्त्वानूकयक॥ यद्वावर्गीदवींथियांरायींनिषादवधगरीं
मीवः॥ स्वमककायनिगयस्वत्त्वमादिकनूकनूकयनिदवग॥ अथवाधिसत्त्वस्य॥ यनिदवनाधर्दगत्वा॥ कानूत्वादाकयिगददयः॥ सतजयति॥

25

15

10

5

कोविता नृपदयास्यदितवमेशीयनिताविगस्यधिरामलिनत्वस्ययुजातजतनसर्वोयसर्गस्यार्वाङ्गयः सर्वविधावितात्कृत्वा मातृव्युषमंगदकीर्ति ॥ नवमकवा
 िमत्वधिनकातरितधिरमनातथयनियुनिधवत्तमदद्याधीत्यासमायुष्यमागददया दुष्टसदनाजनिमयीनामात्यजानयदः स्वयसर्गस्यसमस्तत्र ६
 निरुक्तान्वाधिकायामास ॥ अरुधन्वादेसाधेयनिरुक्तयमनववायावनकजनात्तथैविधस्यविधसमायनः ॥ धनीनाद्यधियात्रयसुखाधीनवयस्मिन्वावन
 नसतद्वमोदधंदयमदंखनृमिवासांसेवात्रुधिरंवामदावाममिच्छंवासकतमववाधनीनं स्वयमवाकृत्वात्तुनकमत्वस्या ॥ दध्या पाणवमदाजनकायस्य
 ननरुक्तगस्या ॥ धिनामदिमोरुकमिति ॥ अथिचकीविर्गमलिनत्वधनीनकयहंयुनं सत्वाधिसरुतद्वयं कविमामिदितोददं ॥ मदायसर्गस्यसुखं कनराज
 मनाध्वंमनातयदानन कविमस्वसमानसी ॥ जनगां कनूनाजस्य गीवद्वयसमेचिनीं मलिनत्वयदानन कविमविगद्वती ॥ कानूनाद्वसेरंअन रुम्या

82

लयथायस्यामायेमदवकाताकः समात्रकः सवक्तकः सववमानुषाजगन्नगक्रया ॥ मामस्माद्यवसायाद्यावर्कयिर्गुं पाणवत्वंदुषीकृयवर्कमि ॥ अथद्वः
 गीमात्राजानामिभजयमृगध्वगमाविरुमिगिविदित्वादः खीडमनावियुगिसात्रीगनेवाकदिगः ॥ गतावाधिसत्वः युकाकंदुषिर्वासांनृद्वविदित्वायनवयियमा
 वगीदवीमवाच ॥ डरिक्तुतदमाधर्ककाधीः सवित्रमयिर्गुयथागहत्वाऽवधमवविद्यागवसानारविष्यति ॥ गथाकृत्यकंजीविर्गमनूषाधगमनीर्यसंयनायंरु
 वनेवविगयंवक्तव्यंनस्मिजगस्यामनवमयिचदविसर्वजयाकानिचयाऽयगनाकाऽसमृद्धयाऽसंयागविद्ययागकासत्रवर्कंदिजीविर्गं ॥ गनृक्तुतदमात्री
 वीकाधयमादवत्तनाधयकृतसवधमस्वयमानं कविमामि ॥ नवद्वधमसीयत्रायिकऽर्थेसम्यगनुधियमथमात्रीवनाधमयदयुषयामास ॥ गतऽयद्राव
 गीदवीवाधिसत्वस्यादयानियस्यमागद्विनवदनादीधमृक्तुवातिनिधस्यवाधिसत्वस्यमत्वमनिमिधन्नित्रीअमाधवावाच ॥ दादवमदाकानुलिककथंती

25

15

10

5

0

नमो वाधिसत्त्वसुसमाधिसयन्वाच ॥ रुडुर्वधिययवियथालेनयियसयथालेजतिजनायाधिसनवाधकयनिदेवेकविघ्रादिशिननेकेइखसदमेःसमावनिः
वासिनःसखानर्त्यगीशमानानददृष्टनायेधयोधियथययरायसत्यानीइखययमवकुमाधकावृधकयावर्नसंछिगः॥ ॐ ह्यनययकामधलीध
नादुयीमावाधिसत्त्वकामवेनाय्यव्यावयिथुकामावावकवर्णमास्मानमरिनिमोयवाधिसत्त्वमयसंकेमेवमाद ॥ माधेयययवावगीदवीवृययोवनसंयना ४४
त्वदास्त्रयनियानयकीमदइखययनरुवमि ॥ नददस्यनीकावृधइखान्मावयिथुं तस्मात्तुल्यमहानाजदवीमादायसाकलुनगर्गयूनवयिनाईकानय यहुं
मभ्यजस ॥ उवकनगकान्तखलीवामारविष्मगीमि ॥ उवमकवाधिसत्त्वसंतेकयमि ॥ कार्यमाविदधियथनिमनूयावाःमनूयावा ॐ मि ॥ नमामावावनायमयसंकाकाः
नयविघ्नककुमितिदिदित्वाकथयमि ॥ हमावकिंनजानीधवाधिसत्त्वसत्यानीविमाकर्धइखनगनसदयादिक्कीर्तीमर्त्यमादयिथुमिच्छसि ॥ अयिथुमावदिदयस ॥

नवदनावाधिसत्त्वस्यपादयानियथावाच ॥ दवमधुगवसंकत्याःयत्रियूत्रयगीमनात्रथःयत्रियूत्रयदानयात्रमिगीययकुमामविकल्पमनाः
गज्ज्वायसयनिकाभियथसायर्थत्यद्मावह्यारुमनानथयूत्रवायवसार्यगत्वायनीविस्मयमयगगः॥ नमो वाधिसत्त्वावल्मिमनःप्रदिधः
य दजिटायादिनसोदरुहज्ञानमादाय वामनयातिनायद्मावगीदवीयगसदिगीगृहीत्वा गीवाक्कलमूवाच ॥ यत्नीमिमीसयुर्गव गृहालर्त्यमम
द्विजः॥ अयिथुवाननसंवाधिं दाननयायूयामदं ॥ ॐ ह्यक्कावाधिसत्त्वस्यवाक्कलमूवातिधानीयानयामास ॥ अस्मिधनकनयद्विकानः४यथिः
वीकम्याजानःगगलगतगनेयदवनागतसदस्यस्यगदकुनयनिष्ठागिगीविदित्वाविस्मयायूहमनारित्रदा ॐ ह्यकनवेनीदामकः॥ अथसोः
वादीकानामधिःयद्मावगीदवीयगसदिगामवमाद ॥ अगदयविचर्यगीस्वामिनामव ॥ ॐ ह्यवमकयद्मावगीदवीसाधइदिनवदनायुनूदनीषा

७

CMTS.

5

10

15

20

25

30

3

25

15

10

5

0

CMTS.

5

10

15

20

25

30

3

वाच॥ वाक्मलमृदू र्कतावलिषु यावददं सृद्धं नंदवस्य मूलं यवतां कयामयधिमकमिति॥ गत॥ समधिर्मृदू र्कस्त्वित्यायवावरीदवीं
 पुनसदिर्गासमादायस्वकीत्यकात्वनिगत्वनिगमाधमत्वदमानीयगुना॥ यादीनत्वागुनदक्षिणार्थनियोगयामास॥ वाधिसत्त्वविच्छेदवध
 यत्रिह्यार्गकत्वानि न्यनाददयनमाकउनगर्नयविधर्गा॥ इष्यसदादीत्यागिमीमाश्रुगिया मृद्धातिथिकान्यथानुयु॥ सत्त्वविच्छेदवध
 पुनरेवकार्णकात्रिह्यसत्त्वविच्छेदगर्ह्यवधर्गा॥ युगिमाधमस्वानिस्वानिनगत्रानियययामास॥ अथइष्यसदागर्ह्यगर्ह्यगर्ह्यमायः
 वाक्मलनायर्ननगर्ह्यगर्ह्यमायः॥ सार्धसंजल्यं कृत्वा वाधिसत्त्वस्य दूर्गययामास॥ गतादूर्गवाधिसत्त्वस्य मयसंजमेवमाह॥ दवइष्यसदागर्ह्य
 वाक्मलनायर्ननगर्ह्यगर्ह्यमायः॥ सार्धसंजल्यं कृत्वा वाधिसत्त्वस्य दूर्गययामास॥ गतादूर्गवाधिसत्त्वस्य मयसंजमेवमाह॥ दवइष्यसदागर्ह्य

65

धर्मनसिद्धवमात्मनानाधययगियन॥ गदसंममानेनेवराश्वर्याधियथविपुलकनायायगतिगहनदयुक्तगन॥ गत्वासावयाय॥
 स्याथनादमस्माज्जवधनात्त्वर्गयडवठगादिमका विविक्कषणकस्रवधमत्वविदत्रय॥ इष्यवमनविदिकवाधिसत्त्वदीधिमूर्धवाति॥
 निधमगगलगतमवसाकयामास॥ अजानत्रवत्वात्र॥ यथकवृद्धासुस्रवगमात्रिकमाहाय॥ अद्यायत्रिदिकयसाहागल्यवाधिसत्त्वस्य
 सादइवगी॥ अथवाधिसत्त्वस्ययथकवृद्धादृष्टासादग॥ यादयानियस्यमसाहसामनयनिषय॥ दगाऊनिववाव॥ मरुयय॥ यमीदर्थः
 माविषययर्ककायत्वायभक्तान्यत्रनिषाययग॥ यगदमकाकिनिर्दगाविधम॥ सर्वस्यर्गविदत्रयमिति॥ गतस्ययथकवृद्धावाधिसत्त्वमृदू॥
 गतदिमहावाजगृहाधमसाकवीवनकर्त्तिकमिति॥ गताधिसत्त्व॥ यमदिगददयादूर्गकामयका मृकासीत्यका॥ गतायथकवृद्धातीवीवनकर्त्तिकः

वा॥

नमस्तु वयस्य कवचाः॥ विनययुक्तं राजसंघं वसुधैव कुटुम्बकम्॥ नमस्तु वयस्य कवचाः॥ नमस्तु वयस्य कवचाः॥
कायसुखाकाशेन संपुष्कं वाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥ कायसुखाकाशेन संपुष्कं वाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥
त्वत्कृतिमवर्क्यैर्दृष्टं राजसंघं वसुधैव कुटुम्बकम्॥ विनययुक्तं राजसंघं वसुधैव कुटुम्बकम्॥
मिदमवगम्यैर्दृष्टं राजसंघं वसुधैव कुटुम्बकम्॥ विनययुक्तं राजसंघं वसुधैव कुटुम्बकम्॥
वायविदिवायमा मद्यायुजाकाः॥ वाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥ कायसुखाकाशेन संपुष्कं वाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥
मथनवाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥ कायसुखाकाशेन संपुष्कं वाधिसत्त्वैर्दृष्टं नीचं॥

४०